

بسمه تعالی

طرح درس منطق (۲)

گروه فلسفه دانشگاه خوارزمی تهران (زمستان و بهار ۱۴۰۳-۱۴۰۴)

مدرس: رضا اسکندری (Reza.eskandari@khu.ac.com)

مقطع تحصیلی: کارشناسی فلسفه محض، ورودی ۱۴۰۳

۱. اهداف و نتایج قابل انتظار از درس:

فهم و تسلط بر چستی حجت و اقسام آن، اثبات و رد همه ضروب اشکال قیاس، توانایی بر تشخیص انواع قیاس اقترانی، توانایی اقامه قیاس برهانی و تشخیص آن از مغالطه.

۲. پیش‌نیاز درس مذکور:

تنها پیش‌نیاز درس مذکور تحصیل منطق (۱) و مباحث تعریف و قضایا است.

۳. شرح مختصر درس:

در این درس، سعی بر آن است که محتوای منطق به صورت کاربردی و عملی در کلاس تمرین شده و علاوه بر فهم مباحث انتزاعی منطق، دانشجو توان کاربردی کردن آن را نیز داشته باشد.

۴. نحوه ارزیابی:

امتحان پایان ترم از ۱۲ خواهد بود و ۸ نمره در گرو ارسال دقیق تقریر در آخر ترم است، به نحوی که هر فرد تا هفته بعد باید تقریر جلسه قبل را ایمیل نماید تا سقف ۸ نمره برایش فعال شود، سپس در آخر ترم به فراخور کیفیت تقاریر، نمره‌دهی انجام خواهد گرفت.

۵. منابع درس:

- الف. منطق مظفر، نگاشته محمدرضا مظفر.
- ب. منطق کاربردی، نگاشته علی اصغر خندان.
- ج. منطق صوری، نگاشته محمد خوانساری.
- د. جوهر النضید فی شرح منطق التجرید، نگاشته علامه حلی.
- هـ. مغالطات، نگاشته علی اصغر خندان.
- خ. رهبر خرد، نگاشته محمود شهابی.

۶. برنامه درسی:

- هفته اول: آشنایی استاد با دانشجویان و بیان قوانین کلاس.
- هفته دوم: بیان شمای کلی از منطق، اقوال در پیدایش منطق، تبیین منطق نه بخشی، دو بخشی و التقاتی و بیان تفاوت اساسی آن‌دو، تاریخ پیدایش منطق.
- هفته سوم: بیان انواع تصوّرات و تصدیقات از جهت بداهت و نظری بودن، تبیین چگونگی مقدمه بودن تمام مباحث منطق بر مباحث استدلال، تبیین اهمیت قیاس و برهان، بیان علل اربعه ساختمان استدلال و تبیین آن‌ها، تقسیمات استدلال.
- هفته چهارم: بیان معنای حجّت در لغت و اصطلاح، تبیین اقسام استدلال به لحاظ صورت و ماده، بیان استدلال مباشر و اقسام آن، بیان استدلال غیرمباشر و اقسام آن، بیان اقوال در معیار تفکیک این دو نوع استدلال.
- هفته پنجم: قیاس و تعریف آن، بیان قیود تعریف، بیان اصطلاحات عمومی و اختصاصی قیاس، بیان اقسام قیاس اقترانی.

- هفته ششم: بیان شرایط عمومی انتاج قیاس اقترانی، معرفی اشکال اربعه قیاس اقترانی به لحاظ صورت، بیان معیار تقسیم اشکال اربعه و وجه تسمیه هر کدام، بیان شرایط انتاج شکل اول و دوم همراه با بیان مثال.
- هفته هفتم: بیان شرایط انتاج شکل سوم و چهارم همراه مثال. بیان ضروب منتج شکل دوم و اثبات آنها.
- هفته هشتم: بیان ضروب منتج شکل سوم و چهارم و اثبات آنها.
- هفته نهم: بیان قیاس اقترانی شرطی و اقسام آن.
- هفته دهم: بیان قیاس استثنائی همراه اقسام و شرایط انتاج آن، پاسخ چند شبهه در حجیت قیاس.
- هفته یازدهم: بیان تعریف استقراء، اقسام استقراء، بیان ارزش معرفتی استقراء، راههای نقد تعمیم استقرائی.
- هفته دوازدهم: بیان تمثیل و اقسام آن، کاربرد تمثیل، ارزش معرفتی تمثیل، راههای نقد استدلال تمثیلی،
- هفته سیزدهم: بیان انواع مبادی و مقدّمات استدلال برهانی، بیان انواع یقینیات، مظنونات، مشهورات، وهمیات، مسلمات، مقبولات، مشبّهات، مقبولات.
- هفته چهاردهم: بیان تعریف برهان، فایده برهان، اقسام برهان، شرایط انتاج برهان.
- هفته پانزدهم: بیان تعریف مغالطه، معرفی چندی از مغالطات مهم و بیان مثال.